

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך כא, תש"ל

תיקונים למאמרי "כביכול"

(„לשונו לעם" קצ"ח, עמ' 156—163)

עמ' 157, שורה 1, צ"ל :

רש"י קרא, כנראה, כביכול, הכ"ף בחירק והבי"ת בשווא
כדברי של"ה המובאים לקמן, סוף פסקה ו (עמ' 160) ;

עמ' 158, שורה 2, צ"ל :

ד. ניתן לשער, שהחירק הקטן של כביכול נקרא...

שם, הערה 7, שורה 1 מלמטה, צ"ל :

חנוך ילון ניקד בסנהדרין ו, ה: פביכול.

עמ' 159, שורה 3, צ"ל :

„כביכול שמשו בו הרבה בהגדות (= בדברי אגדה)...

עמ' 160, שורה אחרונה של פסקה ו, צ"ל :

בחירק תחת הכ"ף...

עמ' 163, ראש הפסקה האחרונה, צ"ל :

המשכילים התחילו לכתוב כביכול במקום כאילו
סתם, ודבר זה נתפשט בספרות, וביותר בעיתונות.
יש למחוק את התיבות „ומן הראוי... כאילו"

חֲנוּךְ יִלּוֹן ז"ל

נפטר ביום י"ב באדר ראשון

(מ') ארבעים ושמונה שנים זכו כתבי־עַת (רובם עבריים ומיעוטם לועזיים) לארח על דפיהם את חנוך ילון ז"ל, ופרסומיו מגיעים בכמותם קרוב לשלוש מאות.

הצד השווה שבהם, שכולם תורה הם, ולימוד הם צריכים. אין כאן חזרה על דברי אחרים וסיכום דבריהם של קודמים, אלא בירור ומחקר, שהרבה הרבה בו מן החדש, והוא סולל דרכים ונתיבות לאחרים ללכת בהם. תחום מחקרו רחב ביותר: המבטא העברי לדורותיו ולתפוצותיו (על יסוד דברים שבדפוס ובכתבי־יד ועל סמך מסורות שבעל־פה של עדות ושל יחידים), הניקוד, לשון חז"ל, לשון תפילות ופיוטים, ובשנים האחרונות גם לשון מגילות ים המלח.

גם על פרטים רבים בלשון דורנו נתן דעתו, בעיקר בתקופת הפולמוס שבינו ובין אחדים ממעצבי פניה של לשון הדור. אולם עיקר דבריו היו בירור מעמיק ומרחיב במקורותיהם ובתולדותיהם של הדברים. ניקודו לשישה סדרי משנה קובע ברכה לעצמו.

גם „לשונונו לעם" זכה להתבסס מחכמתו של ילון ז"ל. כאן עסק בבירורן ובמקורן של צורות סתומות, כגון לכאורה (קונטרס צ"ט), כלך (לך) (קמ"ג), זול, בזול (קט"ז—ק"יז), תבלין (ק"ב), כרת (קפ"ב), ניקודה של המלה הערה (ק"ב) ועוד.

מאמריו בעניין ניקוד המשנה ובענייני לשון מגילות ים המלח זכו ויצאו בקובצי מחקרים לעצם. שאר מאמריו נערכו בידי ועתידיים לצאת בקרוב (ע"י „מוסד ביאליק").